

Päiväys
16.6.2022

Diaarinumerot
20532/03.04.04.04.19/2021

JULKINEN KUULUTUS

Vaasan hallinto-oikeuden päätös ympäristönsuojelulain mukaisessa valitusasiassa

Kuulutuksen julkaisupäivä Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla

16.6.2022

Päätöksen tiedoksisaantipäivä

Hallintolain 62 a §:n 3 momentin mukaan päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta.

Päätöksen tiedoksisaantipäivä on **23.6.2022**.

Asia

Vaasan hallinto-oikeuden päätös 16.6.2022 nro 671/2022, valitus ympäristölupa-asiassa, Kalapolunrahkan turvetuotantoalueen ympäristölupa ja Kalatienrahkan turvetuotantoalueen ympäristöluvan muuttaminen, Mynämäki.

Luvan hakija

Teho-Turve Oy

Kuulutuksen ja päätösasiakirjan nähtävilläpito

Tämä kuulutus ja päätösasiakirja pidetään nähtävillä **16.6.2022 – 25.7.2022**

Vaasan hallinto-oikeuden verkkosivuilla osoitteessa:

<https://oikeus.fi/hallinto-oikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/index/hallinto-oikeudenkuulutukset/paatoskuulutukset.html>

Muutoksenhakuohjeet

Ohjeet valituksen tekemiseen löytyvät kuulutetun päätöksen muutoksenhakua koskevasta osasta sekä siihen liitetystä valitusosoituksesta. Valitusaika päättyy **25.7.2022**.

16.06.2022

Dnro 20532/03.04.04.19/2021

Asia Valitus ympäristölupa-asiassa

Muutoksenhakija ja luvan hakija

Teho-Turve Oy

Päätös, josta valitetaan

Etelä-Suomen aluehallintovirasto 24.3.2021 nrot 83 ja 84/2021

Aluehallintovirasto on hylännyt Teho-Turve Oy:n ympäristölupahakemuksen, joka on koskenut Kalapolunrahkan 14,30 ha suuruisen uuden alueen turvetuotantoa Mynämäen kunnassa.

Hakemuksen hylkäämisen perusteluja

Kalapolunrahkan turvetuotantoalue on uusi tuotantoalue. Hakemuksen mukaisen tuotantoalueen etäisyys kiinteistön [REDACTED] päärakennukseen on karttatarkastelun perusteella noin 140 metriä, kiinteistön [REDACTED] päärakennukseen noin 370 metriä ja kiinteistön [REDACTED] päärakennukseen noin 300 metriä. Kiinteistöt sijaitsevat tuotantoalueen koillis-, kaakkois- ja luoteispuolella siten, että kun vaatimus tuotantoalueen ja asutuksen välisestä 500 metrin etäisyydestä otetaan huomioon, sijoittuu koko hakemuksen mukainen tuotantoalue liian lähelle asutusta.

Luvan hakija on vastineessaan ilmoittanut, että kiinteistöt [REDACTED] ja [REDACTED] eivät ole tällä hetkellä asuinkäytössä. Kiinteistön käytön aktiivisuudella asutukseen tai loma-asutukseen ei ole ratkaisevaa merkitystä luvan myöntämisen edellytyksiä arvioitaessa. Vaikka kiinteistöt eivät tällä hetkellä olisi asuinkäytössä, on mahdollista, että niiden käyttö ja omistaja muuttuu turvetuotannon keston aikana. Lähtökohtana on, ettei toiminnanharjoittaja saa häiriötä tuottavalla kiinteistön käytöllään estää naapureita hyödyntämästä ja kehittämästä omistamiaan tai hallitsemiaan kiinteistöjä tai huoneistoja.

Kiinteistön [REDACTED] omistaja on vuokrannut osan Kalapolunrahkan tuotantoalueen maa-alasta luvan hakijalle, minkä voidaan tulkita olevan

suostumus haetulle toiminnalle. Kiinteistön omistajalta saatu suostumus ei kuitenkaan vaikuta edellytykseen, ettei toiminnasta saa aiheuttaa terveyshaittaa.

Tuotantoaluetta ympäröivä metsä ei ole luvan hakijan omistuksessa eikä aluehallintovirasto voi lupamääräyksen rajoittaa puuston hakkuuta. Siten ei voida varmistua siitä, että puusto säilyisi luvan myöntämisen jälkeen. Kalapolunrahkan suunniteltu turvetuotantoalue (noin 14 ha) sijoittuu kiinni olemassa olevaan Kalatienrahkan tuotantoalueeseen ja niistä muodostuu yhteensä noin 60 ha:n avoin alue. Tällä alueella tuulen pyyhkäisyypinta-ala luotolliset olosuhteet pölyn leviämislle.

Aluehallintovirasto on täydennyspyynnössään pyytänyt luvan hakijalta esitystä siitä, miten pöly- ja meluhaitta lähimmille asuinkiinteistöille voitaisiin estää. Luvan hakija on hakemuksen täydennyksessä esittänyt muun muassa, että tuuli otetaan huomioon eri työvaiheissa, tuotanto pysäytetään yli 10 m/s tuulilla ja tuotanto ja varastointi tehdään niin, että mahdollisimman vähän pölyä leviää ympäristöön. Luvan hakija on myös ilmoittanut, että melutaso ei ylitä asuinrakennusten pihapiirissä 55 dB (LAeq) klo 7–22. Loma-asuntojen pihapiirissä melutaso ei ylitä 45 dB (LAeq) klo 7–22. Toisaalla hakemuksessa on kuitenkin todettu, että mahdollisia suuria pölyhaittoja lähiasutukselle voi todennäköisesti aiheutua ja eri työvaiheet voivat aiheuttaa melulle annettujen ohjearvojen ylityksiä asuinrakennuksissa.

Edellisten lisäksi luvan hakija on vastineessaan todennut muun muassa, että pölyämistä aiheuttavia työvaiheita ei tehdä, kun tuulee luoteen ja lännen välisestä suunnasta, koneet ja laitteet ovat mahdollisimman vähän turvepölyä aiheuttavia, aumoja ei sijoiteta alle 500 metrin etäisyydelle asuinrakennuksista ja Kalapolunrahkan eteläpäässä oleva auma-alue ei tehdä ollenkaan, vaan auma-alue siirretään lohkon 3 itäreunaan.

Aluehallintovirasto on katsonut, että edellä mainitut hakemuksen täydennyksessä ja luvan hakijan vastineessa pölyämistä ja melun leviämistä estävät toimenpiteet ovat turvetuotantoon yleisesti kuuluvia rajoitteita, joilla ei voida estää pöly- ja meluhaittaa Kalapolunrahkan olosuhteissa, kun asumiseen tarkoitettuja kiinteistöjä on lähellä tuotantoaluetta. Myös toiminnasta aiheutuva melu ylittäisi tietyissä sääolosuhteissa valtioneuvoston päätöksessä (993/1992) melutason ohjearvoista asumiseen käytettyjen alueiden melutasolle annetut enimmäisarvot. Koska rakennetut kiinteistöt sijaitsevat tuotantoalueen koillis-, kaakkois- ja luoteispuolella, ei yksittäisellä tuulensuuntaan liittyvällä toimintarajoituksella voitaisi ratkaisevasti vaikuttaa luvan myöntämisen edellytyksiin.

Kalapolunrahkan tuotantoalueen lupahakemus on hylätty naapurisuuhdelain 17 §:n nojalla, koska turvetuotannon melusta ja pölystä aiheutuisi kiinteistöille [REDACTED] kohtuutonta rasisusta. Erityisesti pölyhiukkasten osalta toiminnasta aiheutuisi myös ympäristönsuojelulain 49 §:ssä tarkoitettua terveyshaittaa kyseisillä kiinteistöillä. Hakemuksessa tarkoitettu turvetuotantotoiminta ei ole sijoitettavissa suolle siten, että toiminnasta aiheutuvat edellä kuvatut seuraukset olisi voitu riittävästi ehkäistä.

Aluehallintovirasto on hylännyt Teho-Turve Oy:n hakemuksen, jolla on haettu muutosta Kalatienrahkan turvetuotantoalueen voimassa olevaan ympäristöluvan nro 116/2013/2 lupamääräyksiin. Muutosta on haettu tuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteisiin.

Hakemuksen hylkäämisen perustelut

Kalatienrahkan turvetuotantoalueella on Etelä-Suomen aluehallintoviraston 5.6.2013 antama ympäristölupa nro 116/2013/2 noin 44 ha:n turvetuotantoon. Hakemus Kalatienrahkan ympäristöluvan muuttamiseksi koskee vesienjohtamista ja puhdistamista. Muutos liittyy lupa-alueen koillispuolelle suunnitellun Kalapolunrahkan tuotantoalueen kuivatusvesien johtamiseen ja puhdistamiseen. Koska aluehallintovirasto on hylännyt Kalapolunrahkan uuden tuotantoalueen ympäristölupahakemuksen, ei Kalatienrahkan turvetuotantoalueen vesienkäsittelyrakenteiden muuttamiselle ole tarvetta.

Mikäli Kalatienrahkan vesienjohtamista tai -käsittelyä on tarpeen muuttaa tästä huolimatta, voi luvan haltija laittaa tältä osin aluehallintovirastossa vireille luvan muuttamista koskevan hakemuksen.

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Teho-Turve Oy:n on katsottava vaatineen, että aluehallintoviraston päätös kumotaan ja hakemukset hyväksytään.

Perusteluinaan yhtiö on esittänyt muun ohella seuraavaa:

Kalatienrahkan osalta on tuotannossa enää noin 22,1 hehtaaria ja Kalapolunrahkan aluetta on pienennetty 11,3 hehtaarin, jolloin alueen yhteispinta-ala on noin 33,4 hehtaaria, eikä lupapäätöksessä esitetty 60 hehtaaria. Kalatienrahkan osalta, vanhemmassa aikaisemmin tuotannossa poistuneessa alueessa kasvaa koivua, pajua ja heinää, joten alue ei ole enää avointa aluetta. Viimeisimmälle tuotannosta poistuneelle alueelle kylvetään viljaa kevään 2021 aikana.

Kalapolunrahkan turvetuotantoalueen osalta esitetystä muutoksesta, tuotantoalueen pienentämisessä on pyritty ottamaan huomioon lähialueen kiinteistöt. Auma-alue on yli 500 metrin etäisyydellä kiinteistöistä. Kiinteistöiltä [REDACTED] on matkaa Kalapolunrahkan turvetuotantoalueeseen eli lohkolle 5 noin 500 metriä.

Lisäksi tilan [REDACTED] rengaskaivon osalta veden pinnankorkeutta seurataan mittaamalla. Rengaskaivon vedenlaatua tarkkaillaan ottamalla vesinäyte kerran vuodessa kesäkaudella ja tutkitaan vedestä talousvesikäyttöön liittyvät määritelmat. Vesinäyte otetaan Kalatienrahkan ja Kalapolunrahkan kuormitus- ja vesistö tarkkailunäytteiden keruun yhteydessä ja määritelmat tekisi akkreditoitu laboratorio.

Kalapolunrahkan luoteisreunassa oleva noin 15–20 metriä leveä kohti kiinteistöä [REDACTED] suuntautuva suoja puuvyöhyke säilytetään edelleen.

Kiinteistöjen [REDACTED] ja [REDACTED] alueet rakennuksineen on vuokrattu maanomistajilta 10 vuoden vuokra-ajaksi turvetuotantoalueen suojavyöhykkeiksi. Vuokratuilla alueilla on metsää ja tonttialue rakennuksineen, joten vuokrauksella voidaan turvata, että tiloilla olevaa puustoa ja kasvustoa ei poisteta. Lisäksi vuokratulla kiinteistöllä [REDACTED] on sähköliittymä, jota hyödynnettäisiin Kalapolunrahkan ja Kalatienrahkan vesiensuojelurakenteiden osalta muun muassa pintavalutuskentän pumpun käytössä.

Pintavalutuskentän koko on tällä hetkellä noin 1,8 hehtaaria, jota suurennettaisiin noin 2,5 hehtaarin suuruiseksi. Kalapolunrahkan tuotannosta poistuneiden alueiden kuivatusvesiä ei johdeta kyseessä olevan pintavalutuskentän kautta. Pintavalutuskentän koko on noin 2,5 hehtaaria, josta tehollinen osuus on 2,2 hehtaaria ja penkereiden osuus noin 0,3 hehtaaria. Pintavalutuskentän koko valuma-alueesta 33,4 hehtaarista on noin 6,6 % . Pintavalutuskenttä on mitoitukseltaan reilu ja huomioi alapuolisen vesistön.

Kalapolunrahkan turvetuotantoaluetta pienentämällä voidaan vaikuttaa mahdollisen pölyn tai tuotantokoneista aiheutuvan melun pienenemiseen, lähimpien kiinteistöjen osalta. Kiinteistöjen [REDACTED] ja [REDACTED] osalta tuuli otetaan huomioon eri työvaiheissa, tuotanto pysäytetään yli 10 m/s tuulilla ja tuotanto ja varastointi tehdään niin, että mahdollisimman vähän pölyä leviää ympäristöön. Melutaso ei ylitä asuinrakennusten pihapiirissä 55 dB (LAeq) klo 7–22. Loma-asuntojen pihapiirissä melutaso ei ylitä 45 dB (LAeq) klo 7–22. Kuntoonpanotöitä ja tuotantoa ei tehdä illan klo 22.00 ja aamun klo 07.00 välillä. Maakunnallinen ulkoilureitti menee Kalapolunrahkan ja Kalatienrahkan pohjoispuolella, Heinijoen maantietä pitkin (503-895-1-2541 Heinijoki yhdystie). Heinijoentiellä on normaalia päivittäistä auto-, traktori- ynnä muuta ajoneuvoliikennettä. Kalapolunrahkan pohjoispäädystä on matkaa Heinijoentielle lähimmillään noin 30 metriä ja hankealueen ja maantien välissä on puustoinen suojavyöhyke, josta puustoa ei tulla poistamaan. Ympäristömelulle annettujen yleisten ohjeiden mukaan luonnonsuojelualueiden keskiäänitason yläraja on 45 dB (Valtioneuvoston periaatepäätös 993/92). Etelä-Pohjanmaan alueella vuosina 2008–2020 tehdyissä turvetuotantoalueiden melutarkkailuissa 45 dB:n keskiäänitason ei todettu ylittyneen yli 100 metrin etäisyydellä äänilähteistä sijainneissa mittauskohteissa, joten ohjearvon ylittävää keskiäänitason nousua maakunnallisen ulkoilureitin osalta ei ole odotettavissa.

Asian käsittely hallinto-oikeudessa

[REDACTED] ja [REDACTED] ovat antaneet valituksen johdosta vastineen.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto on valituksen johdosta antamassaan lausunnossa todennut, että valituksessa on esitetty Kalapolunrahkan tuotantoalueen pienentämistä hakemuksessa esitettyyn verrattuna. Alueen pienentämisen syynä on esitetty lähialueen kiinteistöjen sijainnit. Aluehallintovirasto on 28.2.2020 lähettämässään täydennyspyynnössä

pyytänyt luvan hakijalta tarkempaa tietoa toiminnan pöly- ja meluvaikutuksista lähiasutukselle sekä esitystä siitä, miten pöly- ja meluhaitta lähimmille asuinkiinteistöille ehkäistään. Luvan hakija ei tässä yhteydessä ole esittänyt vaihtoehtona tuotantoalueen rajaamista, kuten valituksessa on esitetty. Hakemuksessa on esitetty, että luvan hakija on vuokrannut tuotantoalueeksi kiinteistöstä [REDACTED] noin 1,0 ha:n alueen. Hakemuksessa ei ole tuotu ilmi, että kiinteistön [REDACTED] tai kiinteistön [REDACTED] osia olisi vuokrattu tuotantoalueen suojavyöhykkeeksi, kuten valituksessa on todettu. Edellä mainittujen seikkojen vuoksi asiaa ei tule palauttaa aluehallintovirastoon uudelleen käsiteltäväksi, vaan valitus tulee hylätä. Muilta osin aluehallintovirastolla ei ole lisättävää siihen, mitä valituksenalaisen päätöksen ratkaisussa ja sen perusteluissa on sanottu.

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen ympäristö ja luonnonvarat- vastuualue on antanut valituksen johdosta vastineen.

Mynämäen kunnalle, Mynämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle, Mynämäen kunnan terveysuojeluviranomaiselle ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen kalatalousviranomaiselle on varattu tilaisuus vastineen antamiseen valituksen johdosta. Vastineita ei ole annettu.

Teho-Turve Oy:lle on varattu tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Vastaselitystä ei ole annettu.

Hallinto-oikeuden ratkaisu

Hallinto-oikeus hylkää valituksen.

Perustelut

Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen Kalapolunrahkan osalta sillä perusteella, että turvetuotannon melusta ja pölystä aiheutuisi kohtuutonta räsitystä ja erityisesti pölyhiukkasten osalta terveyshaittaa kiinteistöille [REDACTED]. Tuotantoalue sijoittuisi alle 500 metrin päähän kiinteistöjen asuinrakennuksista. Aluehallintovirasto on hylännyt hakemuksen Kalatienrahkan ympäristöluvan muuttamiseksi koskien vesienjohtamista ja puhdistamista. Muutos on liittynyt suunnitellun Kalapolunrahkan tuotantoalueen kuivatusvesien johtamiseen ja puhdistamiseen. Muutoksenhakija on esittänyt valituksessaan muutetun suunnitelman, jonka mukaan pintavalutuskentän kokoa suurennetaan ja tuotantoalueen kokoa pienennetään.

Hallinto-oikeus toteaa, että ympäristöluvan hakijan tehtävänä on ympäristönsuojelulain 39 § ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 3 ja 4 § huomioon ottaen esittää hyväksyttävissä oleva suunnitelma jo lupaa hakiessaan. Hallinto-oikeus ei muutoksenhakuviranomaisena arvioi muutetun hankkeen luvan myöntämisen edellytyksiä, vaan lupaviranomaisen on ensi asteena tehtävä tämä arviointi. Hallinto-oikeus ei kuitenkaan palauta

asiaa uudelleen aluehallintoviraston käsiteltäväksi. Asiakirjoista ilmenee, että aluehallintovirasto on hakemuksen käsittelyn yhteydessä varannut luvan hakijalle tilaisuuden hakemuksen täydentämiseen muun muassa pöly- ja meluhaittojen estämisen sekä pintavalutuskentän osalta. Hallinto-oikeus hylkää siten valituksen ja toteaa, että luvan hakijalla on mahdollisuus panna vireille aluehallintovirastossa uusi ympäristölupahakemus esittämänsä suunnitelman mukaisesti ja ympäristönsuojelusta annetun valtioneuvoston asetuksen 2 luvussa säädetyin selvityksin.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut

Julkinen kuulutus

Päätös on annettu julkisella kuulutuksella.

Päätöksestä ilmoittaminen

Mynämäen kunnanhallituksen on viipymättä julkaistava tieto tätä päätöstä koskevasta kuulutuksesta kuntalain 108 §:n mukaisesti. Tiedon kuulutuksen julkaisemisesta tulee olla nähtävillä vähintään sen ajan, jonka kuluessa päätökseen saa hakea muutosta.

Muutoksenhaku

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 107 §:n 1 momentin mukaan tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n perusteella valitusluvan. Valituskirjelmä on toimitettava korkeimpaan hallinto-oikeuteen 30 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista eli viimeistään **25.7.2022**.

Valitusosoitus on liitteenä HallJK (01.20).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Asian ovat ratkaisseet ylituomari Riikka Mäki ja lainoppinut hallinto-oikeustuomari Pirjo Joutsenlahti sekä luonnontieteiden alan hallinto-oikeustuomari Jaakko Tuhkanen.

Esittelijä Pirjo Pentinmäki

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden
asianhallintajärjestelmässä.

Jakelu

Päätös ja maksu

Teho-Turve Oy, oikeudenkäyntimaksu 260 euroa
(Oikaisuvaatimusohje ilmenee hallinto-oikeuden päätöksen
oikeudenkäyntimaksua koskevasta liitteestä.)

Jäljennös maksutta

Mynämäen kunnan ympäristönsuojeluviranomainen

Mynämäen kunnan terveysuojeluviranomainen

Mynämäen kunnanhallitus

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Kalatalousryhmä

Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus /
Ympäristö ja luonnonvarat

Etelä-Suomen aluehallintovirasto,
Ympäristölupavastuualue

Suomen ympäristökeskus

Tuomioistuimen yhteystiedot

Vaasan hallinto-oikeus
Korsholmanpuistikko 43, 4 krs (PL 204), 65101 Vaasa
Sähköposti: vaasa.hao@oikeus.fi
Puh.: 029 56 42780

Hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla
<https://oikeus.fi/hallintooikeudet/vaasanhallinto-oikeus/fi/>

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeitä saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu julkisella kuulutuksella. Päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

- Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava
- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
 - päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
 - peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
 - miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
 - vaatimusten perustelut
 - mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksen tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00–16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
<https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>